

"VILNIS"

(THE SURGE) LITHUANIAN PEOPLE'S DAILY Published daily except Sunday and on every Thursday together with the regular editor is included in English Section, by the Western Publishing Association...

vais seną santvarką atsteigti. Jų žmonės turi teisę pasistatyti tokias valdžias, kokias mano esant jiems geriausias. Britanijos parlamente kilo tas klausimas. Užsienio ministeris Edenas teisiškai, kad Britanija nesistengia palaikyti senas valdžias.

Delei Visuotino Suvažiavimo

Dienraščių "Laisvė" editoriale, lapkričio 28, iškėlė klausimą antrojo demokratinių lietuvių visuotinio suvažiavimo. "Laisvė" rašo:

"Sekamą mėnesį sukanka lygiai metai, kai įvyko didžiulis Demokratinis Lietuvių Suvažiavimas New York'e. Tai buvo svarbus žingsnis mūsų gyvenime, — žingsnis, apvienijęs plačiausias lietuvių mases— tarp 80-100 tūkstančių organizuotų lietuvių Amerikos karinėms krašto pastangoms remti ir Lietuvos žmonėms šelpti.

Dabar kai kurie individualai jau pradeda kelti klausimą dėl kito suvažiavimo — Antrojo Demokratinio Amerikos Lietuvių Suvažiavimo sušaukimo. Tas klausimas buvo iškilęs ir viename atsakomingujų mūsų visuomenės veikėjų susirinkimėjų, įvykiuose nelabai seniai Brooklyne. Ten taipgi buvo manyta, jog suvažiavimas turėtų įvykti, — jis turėtų įvykti kada nors sekamą pavasarį."

Chicagiečiai irgi jau tarėsi tuo reikalu viename susirinkime ir priešo prie vieningo nuomonės, kad tokis suvažiavimas reikalingas, ir taipgi, kad jis būtų šauktas pavasarį.

"Laisvė" nurodo:

"Praeitais metais mūsų suvažiavimas įvyko tuomet, kai Lietuva buvo okupuota nacių plėšikių. Lietuvos žmonėms pagalbos teikimas tuomet tebu galimas tik per Maskvę, tuomet laikinai apsisitūsią tarybinę Lietuvos vyriausybę."

"Šiandien Lietuva jau išlaisvinta, Lietuva pradeda išsikepurėti iš karo griuvėsių. Kai antrosios mūsų suvažiavimas įvyks, galimas daiktas, jau bus baigtas Europoje karas.

"Ir va, Amerikos lietuviams tuomet bus labai svarbu ne tik Lietuvos žmonėms pašalpos teikimo klausimais pasitarti, bet ir aptarti, ką mes darysime, kaip mes prisidėsime prie karo nuniojusių Lietuvos atstatymo."

Prie Lietuvos klausimo bus taipjau ir amerikiniai klausimai. Karas visai eina į pabaigą ir apie tą laiką jau gal bus baigtas, tuomet bus naujų naminių problemų, kurioms reikia pasiruošti.

"Laisvė" kelia ir vietos klausimą. Chicago buvo dvi nuomonės tuo reikalu, dauguma tačiau mano, kad reiktų tokis suvažiavimas laikyti Pittsburg'e.

Chicago yra didžiausia lietuvių kolonija ir sukūrys "lietuviškosios politikos", bet rytais ji tolokai, o už Chicago į vakarus jau nėra didesnių lietuvių kolonijų, tai gal būtų geriau Pittsburg'as.

Trukdo Laisvei

Vientas francūzių laikraštis, analizuodamas politines kovas Francūzijoje, Italijoje, Graikijoje ir Lenkijoje, nurodo, kad senų valdžių palaikytojai trukdo žmonių laisvei ir tuo kursto vidujines kovas.

Laikraštis įspėja Aliantų vadovybę nepalaikyti tu elementų, nes jų norai yra priešingi žmonių valiai, jie priešingi laisvei, jie nori grąžinti Europon senus režimus ar jiems panašius, o tas neįmanoma po karui.

Ispėjimas vyriausia taikoma Britanijos vyriausybei.

Pačioje Anglijoje kilo dėlto karštų ginčų, diskusijų. Savaitraštis "Economist" smerkia trukdymą žmonėms demokratinės valdžias pasistatyti. Tas laikraštis sako, kad išlaisvintos šalys yra mūsų talkininkės, ir iš viso negalima jose durti

ŽINIOS APIE AMERIKIEČIŲ DOVANAS LIETUVOS ŽMONĖMS

Russian War Relief, per kurią Lietuvai Pagalbos Teikimo Komitetas siunčia Lietuvos žmonėms amerikiečių lietuvių pašalpą, išleido sekamą pareiškimą:

Lietuvos našlaičiai ir partizaniniai kovotojai buvo tarpe gavęjų dovanų iš vėliausia amerikiečių siuntinio drabužių ir batų nuo Russian War Relief ir Lietuvai Pagalbos Teikimo Komiteto. Taip paskelbė šiandien (lapkričio 28-tą) Edward C. Carter, Russian War Relief prezidentas.

Informacijos apie Russian War Relief dalinama pašalpa naujai išlaisvintame krašte gautos specialėj kablegramoje Carter'ui, atsiųstoje vakar nuo Leo Grigoliu, Russian War Relief atstovo Sovietų Sąjungoje.

Amerikiečių atsiųstos pašalpos išdalinimas tenai, aiškina Grigoliu, vadovaujamas specialės komisijos, susidedančios iš atstovų Lietuvos sveikatos, švietimo ir socialio saugumo departmenų, priežiūroje Marijos Grigoraukaitės, tautos Liaudies Komisarų Tarybos pirmininko padėjėjos.

Panelė Grigoraukaitė sako, kad labiausia trūkstantų daiktų krašte yra drabužiai ir batai ir kad nuo amerikiečių gautos dovanos išdalinamos "greičiausiu galimu būdu", kad nugaletų pasekmes nacų "sistematisko plėšimo." Lietuvai buvo vokiečių jėgų okupuota daugiau trijų metų iki perėitų rugpjūtį tapo išlaisvinta Raudonosios Armijos, partizaninių kuopų ir Lietuvių Korpo.

Jinai sakė, jog 800 amerikiečių plokščių, 600 porų batų ir keli šimtai setų kitokių drabužių būtų išdalinami daribus 48 partizaninių dalinių. Nors tai padengia tik dalinai jų reikalus, tačiau "tai yra didelė pagalba," pareiškė Grigoraukaitė.

Daugelis šeimų, toliau pasakojo ji, turi tik vieną plokščią ir tik vieną porą batų trimis ar daugiau vaikams. Net ir tie, kurie išvengė nacių plėšimų, buvo priversti išmainyti paskutinį savo šiltą drabužį ant maisto.

Lietuvos našlaičiai, kurių tėvai buvo užmušti nacių okupantų ar išvaryti Vokiečių vėgų darbiui, vilkėjo tiktai "vienus marskinčius ir nieko daugiau," kada juos Raudonoji Armija surankio

mui mūsų kapitoliaus, sunaikinto ir aplėšto per vokiečius okupantus. "Brolių kapa" apjuosia Vilnių. Juose guli kūnai gėriausių Lietuvos sūnų, kankintųjų ir nužudytųjų per vokiečius. Virš 70,000 Vilniaus gyventojų tapo aukomis vokiečių korikų. "Per tris savs viešpatavimo metus Vilniuje vokiečiai sunaikino ir sudegino 1,480 rezidencijų, o tai buvo apie ketvirtadalis visų miesto gyvenamųjų butų, paliekant tūkstančius benamius ir be nuosavybių. Jie sunaikino pajėgos gamintuve, vandens įvadas, daugelį mokyklų ir ligoninių, spaustuve, maldūnis ir judžių teatrų. Jie įžeidinėjo religinius, jausmus ir sunaikino kelias Romos katalikų katedras ir bažnyčias. "Mes atsteigiamė tą viską patys savo pastangomis. Profesionalai budavotai dirba su liuosnory brigadomis ir darbininkais, raštinijū tarnautojais ir šeimininkais. Miestas jau turi vandeni ir šviesą, paštu ir telegrafu aptarnavimą, mokyklas, auklėtuos, ligonines. Jau vėl išeidinėja keturi laikraščiai—lietuviškai, rusiškai ir lenkiškai.

"Vokiečiai bandė nušluoti Lietuvos žmonių garbingąjį įstaigą, senelį Lietuvos universitetą, įsteigtą Vilniuje 1573 metais, bet perėitę mėnesį mes jau išgalėjome suorganizuoti normališkas klases visose aštuoniose šio universiteto kolegijose. "Mūs laukia dideli uždaviniai—po vokiečių išdeskai tūkstančių mūsų žmonių pradavo viską, ką tik jie turėjo —namus, nuosavybę, drabužius. Tūkstančiai vaikų yra našlaičiai. Jie yra blogai apgretgi ir kenčia pasekmes ilgo badavimo. Jie dabar randa normaliską vaikystę namuose.

"Ant mūsų pečių krito uždutis aprūpinti tuos Vilniaus gyventojus, išsisėmusius ir visiška aplėštus per vokiečius. Mes turime atstatyti ir pataisyti namus, atidaryti prieglaudas našlaičiams, auklėtuos, mokykloms ir sanatorijoms ir mes turime užtikrinti gyventojams nors pačią pamatinę priedangą drabužiais ir batais."

Reikšdamas savo "silčiausią dėkingumą už brolišką draugiską pagalbą," majoras Pušinis baigė: "mūsų talkininkų armijos sykiu truškina bendrą priešą ir jau netoli diena, kada per-

MUSDAMI NACIUS—Lietuviai Raudonarmiečiai Rašo Amerikiečiams

LINKĖJIMAI IŠ FRONTO.

Brangūs Broliai! Sunku išreikšti mūsų džiaugsmą, kada gavome iš jūsų laišką ir dovanas. Ypač tūngai dabar, kada vedame sunkią kovą su vokiškais hitleriniais grobikais.

Brangūs amerikiečiai lietuviai! Aš jau antri metai kaip esu lietuviškame junginyje Raudonosios Armijos. Ir prieš tai visą laiką, nuo pat pirmos dienos karo, kovojau prieš okupantus ir jau esu du kartu sužeistas.

Šiuo laiku dirbu virėju komandanto virtuvėje. Iš šios virtuvės maitinasi šaukiai mūsų kovotojai, kaip tai: automatinkai, žvalgai ir kiti šaulių padaliniai. Stengiuosi kuogeriausiai maistą patiekti narsiesiems savo broliams kovotojams, kurie dažnai atlanko pačias pirmąsias nacių eiles ir sunaikina nemažai priešų.

Tikiuosi ir man pačiam netrukus teks dalyvauti mūšiuose. Šio uždavinio joki būdu neatsisakysiu, ypač tūngai dabar, kada brangioji tėvynė Lietuva jau taip netolai. Taip, broliai amerikiečiai, mes diena iš dienos vis arčiau ir arčiau artinamės prie Lietuvos. Mūsų meilę priešą didžiausiu pasiryžimu, kad tik kuogreičiaus pasiekti tėviskę. Lietuvoje liko mano tėveliai, broliai ir seserys. Nežinau ar berasiu gyvus.

Tuo ir baigiu šį laišką linkėdamas jums, broliai amerikiečiai lietuviai, viso geriausio.

Raudonarmiečiai Valerijonas Kraniuskas, Lauko paštas 68523 Gruodžio 25, 1943.

BONDS Keep Bombs Falling!

galė suves mus į dar artimesnį ir vaisingesnį bendradarbiavimą visose srityse gyvenimo ir kultūros mūsų draugingų kraštų."

Dienraščio Skaitytojams

Karas Europoj baitsi daug lėčiau. Bet Pacifiko frontuose lėšuos dar daugiau. Pavyzdžiū, tik paimekim pristatymo lėšas. Tas pat kiekis karinės medžiagos pasigauti ir Pacifiko frontus lėšuoja 2-4% daugiau, niegu Europon. Ima du syk tiek laiko ir to dar negana. Pacifiko frontuose mums reikės visko daugiau. Reikės daugiaus Milžinių Fortų B-28, kurie kiekvienas lėšuoja po \$800,000. Daugiaus kovos lėštuos P-47 Thunderbolts, kurie kiekvienas lėšuoja po \$50,000. Daugiaus M-4 laukų, kurie kiekvienas lėšuoja po \$87,417. Daugiaus plaukiantųjų tankų — daugiaus lėkėtuosnių — daugiaus pristatymo laivų, gaeiluo, atliejams — daug daugiau, negu sauudajome Europos invazijoje!

Kada atsiminsime, jog visiskam apgalėjimui Japonijos mūs lėšos bus milžiniškos, kiekvienas pasiėjusime ypatingai atsakomybę šiuo Seštotos Valstybinės Paskolos valdyje. Tos lėšos turi būti sultetos. Iš pavienčių piliečių vyriausybė teprašo tik mažo prisidėjimo — papilkiti mūsų laisvą bent \$100 Karo Bona virš to kiek pirktoes reguliariai iki šiol.

"Vilnės" Redakcija.

Naciai peranksti buvo nusidžiauge, kad "sunaikino" francūzių militarinės jėgas. Štai tos "sunaikintos" francūzių jėgos varstė tūkstančius nacių bėlasių, sumitų Belfort kalnų pereinėje, netoli Sveicarijos.

